

Temeljna prava na granicama EU-a: izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) otkrivaju buduće izazove

Dva nova izvješća Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) predstavljaju situaciju glede ljudskih prava na zračnim i kopnenim granicama EU-a preko kojih tražitelji azila kao i žrtve trgovine ljudima radi radnog i seksualnog iskorištavanja i radi vađenja organa mogu prvi put ući u EU. Izvješća se temelje na istraživanju provedenom u pet zračnih luka i šest glavnih kopnenih graničnih prijelaza te pokazuju potencijal za kršenje ljudskih prava na granicama EU-a. Zajedno s FRA-inim prethodnim izvješćem o ljudskim pravima na južnim morskim granicama EU-a, ove studije opisuju postupanje prema ljudima koji ulaze u EU te daju prijedloge kako poboljšati poštivanje njihovih ljudskih prava.

„Granice EU-a njegova su prva kontaktna točka s vanjskim svijetom. Tu počinje obveza EU-a glede ljudskih prava”, kazao je direktor FRA-e Morten Kjaerum. „Svaka mjera koju EU poduzme kako bi pomogao upravljanju vanjskim granicama mora biti usklađena s temeljnim pravima. Korak u pravom smjeru već je uključivanje temeljnih prava u procjene nadzora šengenske granice. Sigurnosna pitanja na granicama ne smiju zanemariti temeljna prava koja moraju biti u središtu modernog i integriranog upravljanja granicama.”

Dva nova izvješća otkrivaju brojne probleme koji utječu na temeljna prava osoba koje nisu državljani EU-a, a koje pristižu u EU. U svjetlu tih rezultata FRA daje niz prijedloga za poboljšanje smjernica o temeljnim pravima na granicama EU-a usmjerenih na tvorce nacionalnih politika i politika na razini EU-a, Agenciju EU-a za granice Frontex te operativne službenike koji rade na točkama granične kontrole. Primjerice:

- Iako čuvari granica dobivaju upute o profesionalnom i uljudnom ophođenju, neki putnici smatraju da čuvari granica nisu bili od pomoći, nisu reagirali te da su bili verbalno neprijateljski nastrojeni. Stoga bi države članice EU-a trebale poduzeti učinkovite mjere za **rješavanje ozbiljnih oblika nepoštivanja putnika.**
- Manje od polovice čuvara granica u zračnim lukama kazalo je da su osobe koje su bile podvrgnute detaljnim graničnim kontrolama informirali zašto ih pregledavaju. Više od dvije trećine također je kazalo da osobama kojima je zabranjen ulazak u EU nisu rekli gdje mogu dobiti pravnu pomoć. Čuvari granica svim putnicima koji su podvrgnuti detaljnim kontrolama ili kojima je zabranjen ulazak moraju dati **pravodobne i odgovarajuće informacije.** Države članice također bi trebale aktivnije promicati učenje jezika među čuvarima granica te uvesti učinkovite mehanizme usmenog prevođenja na točkama granične kontrole.
- Na točkama kopnene granične kontrole dvojica od trojice čuvara granica kazala su da ne bi pokrenula postupak azila čak i ako putnik kaže da bi njegov život ili sloboda bili u opasnosti ako se vrati u zemlju iz koje je otišao. U zračnim lukama samo je 22 % čuvara granica dobilo pisane smjernice o identificiranju potencijalnih žrtava

trgovine ljudima. Čuvari granica stoga moraju biti bolje **osposobljeni i senzibilizirani** kako bi prepoznali tražitelje azila ili migrante koji su žrtve trgovine ljudima. Nadležna tijela za upravljanje granicom također bi trebala osigurati postojanje postupaka i omogućiti osposobljavanje za čuvare granica koji se bave djecom.

- Objekti za migrante kojima je zabranjen ulazak u EU ili koji su stigli bez dokumenata često su nedovoljno opremljeni iako se osobe tamo mogu držati nekoliko sati, a u nekim su zračnim lukama držane i danima. Države članice moraju osigurati da **objekti** u kojima se drže osobe kojima je zabranjen ulazak u EU **udovoljavaju osnovnim potrebama**, uključujući davanje hrane i vode.

FRA-ina godišnja **Konferencija o temeljnim pravima**, koja počinje danas, ove je godine posvećena temi temeljnih prava i migracije u EU-u. Uz upravljanje granicom na konferenciji će se raspravljati o temama kao što su zaštita djece, integracija migranata i porast rasizma u odnosu na migrante u nekim mjestima. Sudionici će također raspravljati o izazovima koje nameću nedavni pritisci na vanjske granice EU-a za zemlje primateljice te načinima reagiranja na situaciju. Posjetite internetsku stranicu konferencije kako biste pogledali [program](#) i popis sudionika.

Potpuna izvješća mogu se preuzeti ovdje:

- [Temeljna prava u zračnim lukama: granične kontrole na pet međunarodnih zračnih luka u Europskoj uniji](#)
- [Temeljna prava na kopnenim granicama: rezultati s odabраниh kopnenih graničnih kontrolnih točaka Europske unije](#)

Za dodatne informacije obratite se medijskom timu FRA-e

E-pošta: media@fra.europa.eu/Tel.: +43 1 580 30 642

Napomene urednicima:

- Terenski rad za izvješće o granicama u zračnim lukama proveden je u zračnim lukama Charles de Gaulle (Francuska), Fiumicino (Italija), Frankfurt (Njemačka), Manchester (UK) i Schiphol (Nizozemska)
- Terenski rad za izvješće o kopnenim granicama proveden je na graničnim prijelazima El Tarajal i Ceuta (Španjolska/Maroko), Kapitan Andreevo (Bugarska/Turska), Kipi (Grčka/Turska), Medyka (Poljska/Ukrajina), Rösztke (Mađarska/Srbija) i Vyšné Nemecké (Slovačka/Ukrajina)
- Više o FRA-inu radu u području azila, migracije i granica, uključujući povezane publikacije potražite na [FRA-inoj internetskoj stranici](#).